

тенденцій, і, таким чином, гарантувати участь Канади у глобальній співпраці й партнерстві у сфері вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Про вищу освіту [Електронний ресурс]: закон України [прийнято Верхов. Радою 1 липня 2014 р. № 1556-VII]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>
2. Філіпова Л. Я. Національні рамки кваліфікацій у європейському просторі вищої освіти: міжнародний досвід і рекомендації / Л. Я. Філіпова // Вісник ХДАК. – Вип. 47. – 2015. – С. 80-89.
3. Canadian Degree Qualifications Framework // Ministerial Statement on Quality Assurance of Degree Education in Canada. – Council of Ministers of Education, Canada, 2007. – P. 2-7.

Кошелева Н.Г.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Українська інженерно-педагогічна академія*

ПРОЕКТУВАННЯ ІНЖЕНЕРАМИ-ПЕДАГОГАМИ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ІННОВАЦІЙНОЇ ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Актуальність теми обумовлена підвищенням вимог соціального замовлення до якості професійної підготовки майбутніх економістів у професійних навчальних закладах, зокрема технікумах, коледжах, ВНЗ і т.ін. Ефективне функціонування та розвиток вітчизняної економіки напряму пов'язані зі спроможністю фахівців економічного профілю забезпечувати реалізацію інновацій у різних її галузях. Тому інженери-педагоги, що здійснюють викладання економічних дисциплін у професійних навчальних закладах, повинні добре орієнтуватися у змісті та специфіці інноваційної економічної діяльності і формувати в майбутніх економістів відповідні знання і вміння у процесі професійної підготовки.

Мета статті – визначення специфіки проектування інженерами-педагогами функціональної структури та моделей інноваційної фахової діяльності майбутніх економістів як основи для розробки дидактичних проектів їх ефективної професійної підготовки.

В основу проектування функціональної структури інноваційної фахової діяльності майбутніх економістів покладено аналіз інженерами-педагогами змісту інноваційної економічної діяльності. У результаті такого аналізу створюється повне уявлення про інформацію, яка повинна стати основою дидактичного проекту професійної підготовки фахівців, вимальовується образ кінцевого продукту проектування, встановлюються умови, необхідні для реалізації навчальних завдань [1, с. 68]. Мета побудови функціональної структури діяльності – здійснення системного аналізу професійної діяльності фахівця з точки зору виділення її предмета, засобів, процедур, продукту (результату) та відповідних кваліфікаційних вимог до фахівця. Функціональна структура діяльності дозволяє прослідкувати всю послідовність перетворення

предмету праці на її продукт, розбивши процес на окремі професійні дії, та визначити систему знань та вмінь, що забезпечує виконання цих дій.

Для усвідомлення інженерами-педагогами цілісного змісту інноваційної економічної діяльності можна використовувати розробку функціональної структури діяльності економістів різних спеціалізацій (наприклад, економіста із планування, економіста з праці, економіста з матеріально-технічного забезпечення, економіста з фінансової роботи, економіста зі збуту і т.ін.) у частині професійних завдань та дій інноваційного змісту. Така система визначає стратегічні цілі підготовки майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності, забезпечує чітке усвідомлення вимог соціального замовлення на сучасних економістів та змісту інноваційної фахової діяльності економістів конкретних спеціалізацій. Компоненти функціональної структури діяльності є наступними: функція→предмет діяльності→засоби діяльності→процедури діяльності→продукт діяльності→вимоги до фахівця (знання (розумові дії), уміння (практичні дії)). Фрагмент розробки функціональної структури діяльності економіста з планування (у частині професійних завдань та дій інноваційного змісту) наведено в таблиці 1.

Результати проектування функціональної структури економічної діяльності у частині професійних завдань та дій інноваційного змісту дозволяють інженерам-педагогам визначити перелік відповідних кваліфікаційних вимог до майбутніх економістів, приклад якого наведено в таблиці 2.

Таблиця 1

**Функціональна структура діяльності економіста з планування
у частині професійних завдань та дій інноваційного змісту (фрагмент)**

	Предмет діяльності	Засоби діяльності	Процедури діяльності	Продукт діяльності
Планова	1. Інформація та техніко-економічні характеристики нововведень, що використовуються в галузі та у світовій практиці в цілому 2. Попередні вихідні техніко-економічні дані щодо нововведення (капітальні та поточні вкладення, собівартість, проекти цін, терміни окупності)	1. Інформаційні ресурси всіх видів, ПК, програмне забезпечення 2. Методики та інструкції щодо розрахунку відповідних показників, ПК, програмне забезпечення	1. Моніторинг економічних характеристик впровадження нововведень 2. Участь у техніко-економічному обґрунтуванні освоєння нових видів продукції, техніки і технологій, механізації та автоматизації виробничих процесів	1. Попередня економічна оцінка доцільності впровадження нововведень 2. Виконані відповідні розділи техніко-економічного обґрунтування освоєння нових видів продукції, техніки і технологій та ін.

Планова	3. Економічна інформація для розробки бізнес-планів (постійні та змінні витрати, терміни окупності, чистий прибуток, проекти цін та ін.	3. Форми і таблиці бізнес-планів, інструктивні матеріали щодо складання бізнес-планів, ПК, програмне забезпечення	3. Розробка бізнес-планів до впроваджуваних інноваційних проектів	3. Розроблені проекти та кінцевий варіант бізнес-плану
---------	---	---	---	--

Джерело: розроблено автором

Таблиця 2

Кваліфікаційні вимоги до економіста з планування у частині професійних завдань та дій інноваційного змісту (фрагмент)

Вимоги до фахівця	
Знання (розумові дії)	Уміння (практичні дії)
<p>Повинен знати: вітчизняний і зарубіжний досвід і методи запровадження нововведень в господарську діяльність підприємства в умовах ринкової економіки; методи економічного прогнозу; методи розрахунку потреби в інвестиціях; методи економічного аналізу показників виробничо-господарської діяльності підприємства і його підрозділів; порядок визначення собівартості товарної продукції, розробки нормативів матеріальних і трудових витрат, оптових і роздрібних цін; методи визначення економічної ефективності впровадження нової техніки і технології, організації праці, раціоналізаторських пропозицій і винаходів; методи розв'язання виробничих конфліктів; планово-облікову документацію; організацію планової роботи на підприємстві; порядок розробки стратегії</p>	<p>Повинен вміти: 1. Досліджувати кон'юнктуру ринків нових продуктів; брати участь у прогнозуванні розвитку, моніторингу економічних характеристик впровадження нових технологій та матеріально-технічних ресурсів у виробництво промислової продукції; розраховувати потребу в інноваційних інвестиціях, здійснювати заходи з упровадження економічно обґрунтованих інновацій; підтримувати раціоналізаторські та новаторські пропозиції працівників, вести облік та контроль їх упровадження; розробляти та здійснювати заходи щодо подолання опору інноваціям з боку персоналу 2. Конкретизувати економічну та фінансову стратегію підприємства щодо освоєння нововведень у відповідних показниках стратегічних, довгострокових і поточних планів, оцінювати їх ресурсне забезпечення; розраховувати показники ефективності освоєння нововведень за прийнятими стандартами; визначати ризики освоєння</p>

розвитку підприємства, перспективних і річних планів виробничо-господарської діяльності і соціального розвитку підприємства; порядок розробки бізнес-планів	нововведень, розраховувати їх та розробляти заходи щодо мінімізації ризиків 3. Визначати економічну ефективність бізнес-планів розвитку підприємства; розробляти економічні складові бізнес-планів інноваційного розвитку (створення) підприємства
---	---

Джерело: розроблено автором

На підставі спроектованих функціональних структур діяльності економістів інженери-педагоги можуть здійснювати розробку моделей інноваційної фахової діяльності економістів відповідних спеціалізацій, що сприятиме формуванню їх уявлень про цілісний зміст та структуру інноваційної економічної діяльності, взаємозв'язок та взаємозалежність її елементів. При побудові моделей інноваційної фахової діяльності економістів використовується аналіз професійної діяльності в цілому, що містить такі компоненти [3, с. 64]:

- визначення широти профілю діяльності фахівця; вияв узагальнених трудових функцій;
- аналіз структури праці;
- аналіз професійних функцій;
- аналіз ускладнень та помилок, що зустрічаються у фахівців найчастіше;
- прогноз сфери праці.

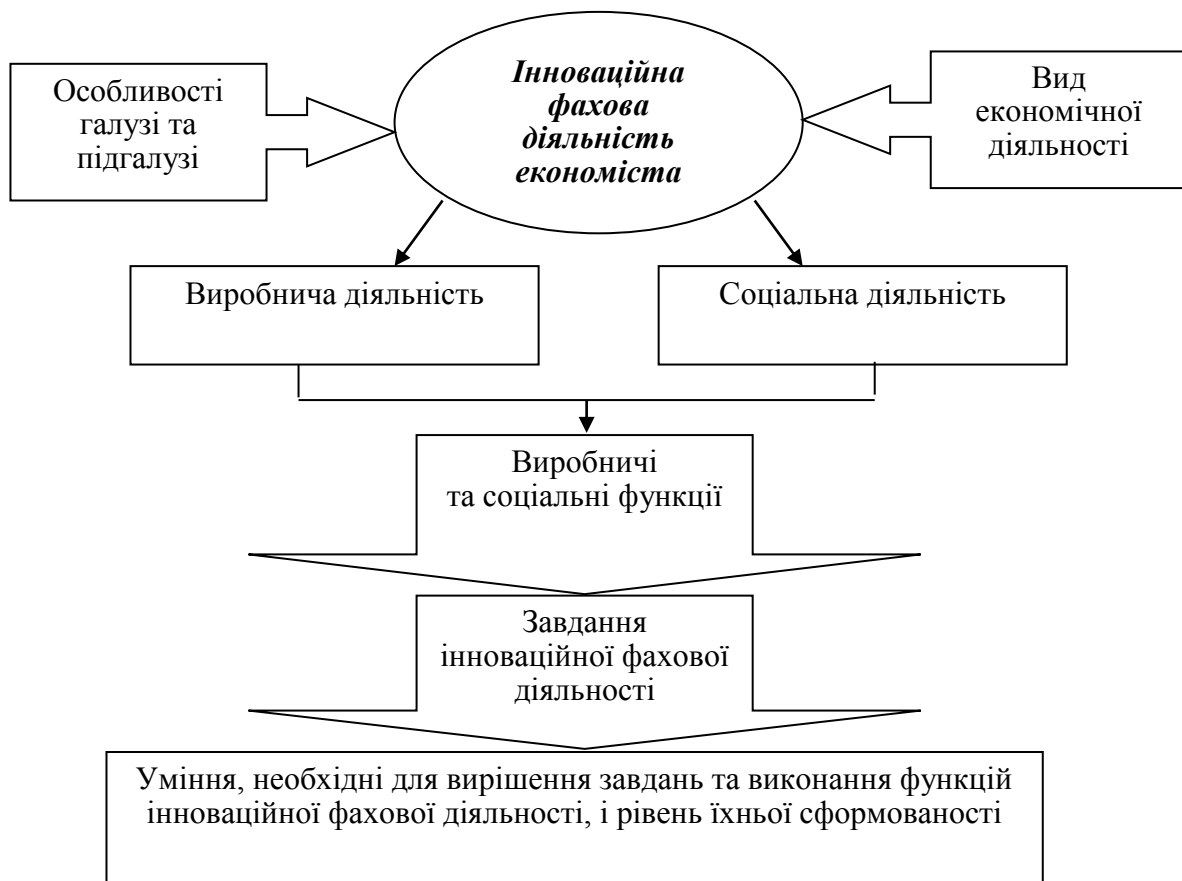

Рис. 1. Узагальнена схема інноваційної фахової діяльності економіста

Джерело: розроблено автором за даними [2]

В основу розробки моделей інноваційної фахової діяльності економістів пропонуємо покласти узагальнену схему професійної діяльності фахівця [2, с. 17], яку адаптовано з урахуванням спрямованості нашого дослідження та подано на рис. 1. Спроектвані моделі дозволять визначити зміст сучасної підготовки майбутніх економістів та стануть основою для подальшої розробки інженерами-педагогами відповідних дидактичних проектів.

Таким чином, проектування інженерами-педагогами функціональної структури та моделей інноваційної фахової діяльності майбутніх економістів може бути використано в якості основи для розробки дидактичних проектів їх ефективної професійної підготовки з урахуванням сучасних вимог соціального замовлення.

Список використаних джерел:

1. Коваленко Е. Э. Методика профессионального обучения: учебник для студ. инж.-пед. спец-тей / Е. Э. Коваленко. – Харьков: ЧП «Штрих», 2003. – 480 с.
2. Пономарьов О. С. Модель професійної діяльності фахівця: Текст лекції / О. С. Пономарьов. Харків: НТУ «ХПІ», 2006. – 36 с.
3. Савельев А. Я. Модель формирования специалиста с высшим образованием на современном этапе / А. Я. Савельев, Л. Г. Семушина, В. С. Кагерманьян. – М.: НИИВО, 2005. – 72 с.

Линовицька А.О.

аспірант,

Науковий керівник: Кузьмінський А.І.

доктор педагогічних наук, професор,

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

РЕАЛІЗАЦІЯ ЕТНОПЕДАГОГІЧНОГО ПІДХОДУ У ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МИТЦЯ

Методологію професійної мистецької освіти визначено у працях Е. Абдуліна, О. Олексюк, О. Отич, В. Орлова, Г. Падалки, О. Рудницької, О. Щолокової. Цілком закономірно виникає питання про специфіку використання вихідних методологічних положень у теорії мистецької освіти. О. Рудницька ввела у науковий обіг поняття «мистецька освіта» та схарактеризувала як «освітня галузь, що спрямована на розвиток у людини спеціальних здібностей і смаку, естетичного досвіду і ціннісних орієнтацій, здатності до спілкування з художніми цінностями у процесі активної творчої діяльності та вдосконалення власної почуттєвої культури» [3, с. 30].

Вихідними засадами етнопедагогічного підходу є організація й здійснення процесу навчання й виховання з опорою на національні традиції народу, його культуру, національно-етнічну обрядовість, звичаї, звички. У національній доктрині розвитку освіти визначено: «Освіта має гуманістичний характер і ґрунтується на культурно-історичних цінностях українського народу, його традиціях і духовності» [4, с. 12]. У здобутках народної творчості